

Structured Democratic Dialogue (SDD)

Τι είναι και πού χρησιμεύει

Το Structured Democratic Dialogue (SDD) είναι μια δομημένη διαδικασία συλλογικού διαλόγου για σύνθετα ζητήματα. Βοηθά μια διαφορετική ομάδα ανθρώπων να καταγράψει ιδέες, να τις αποσαφηνίσει, να εντοπίσει σχέσεις επιρροής και να συμφωνήσει σε προτεραιότητες δράσης.

Χρησιμοποιήστε το όταν

- το ζήτημα έχει πολλές αλληλένδετες αιτίες και διαφορετικές οπτικές·
- η εφαρμογή μιας απόφασης απαιτεί συνεργασία πολλών φορέων·
- μια απλή ψηφοφορία δείχνει δημοφιλία, αλλά όχι τι επηρεάζει τι·
- χρειάζεται κοινή κατανόηση και σαφής διαδρομή προς δράση.

Βασική ροή

1. Ερώτημα	2. Ιδέες	3. Ομαδοποίηση	4. Προτεραιότητες	5. Επιρροές	6. Δράση
Ανοικτό και σαφές	Μία κάθε φορά	Κοινό νόημα	Ψηφοφορία	Ζεύγη A→B	Υπεύθυνοι και χρόνος

Αρχές εργασίας

Αρχή	Πρακτική εφαρμογή
Ισότητα φωνής	Κάθε άτομο καταθέτει μία ιδέα ανά γύρο.
Ακρίβεια	Η ιδέα καταγράφεται με τα λόγια του/της εισηγητή/-τριας.
Αποσαφήνιση πριν από κρίση	Πρώτα ρωτάμε τι σημαίνει· μετά αξιολογούμε.
Ιχνηλασιμότητα	Κάθε ιδέα κρατά μοναδικό κωδικό σε όλα τα φύλλα.
Διαφάνεια	Καταγράφονται ψήφοι, αποφάσεις, αιτιολογήσεις και διαφωνίες.
Ασφάλεια	Συμφωνούνται εμπιστευτικότητα, χρήση δεδομένων και δικαίωμα αποχώρησης.

1. Προετοιμασία του διαλόγου

Τίτλος διαλόγου

Φορέας / υπεύθυνος/-η

Ημερομηνία, τόπος ή πλατφόρμα

Σύνθετη πρόκληση και όρια του ζητήματος

Απόφαση που πρέπει να υποστηριχθεί

Triggering Question — Κεντρικό ερώτημα

Διατυπώστε ένα ανοικτό, ουδέτερο και συγκεκριμένο ερώτημα που απαντάται με αυτοτελείς ιδέες. Παράδειγμα: «Ποια εμπόδια περιορίζουν ουσιαστικά τη συμμετοχή των νέων στη δίκαιη μετάβαση της περιοχής;»

Το κεντρικό μας ερώτημα

Έλεγχος	Ναι / Όχι	Διόρθωση
Είναι κατανοητό χωρίς εξήγηση;		
Είναι ανοικτό και ουδέτερο;		
Έχει σαφές πεδίο και κοινό-στόχο;		
Οι απαντήσεις μπορούν να γίνουν συγκεκριμένες ιδέες;		
Συνδέεται με απόφαση ή δράση;		

2. Συμμετέχοντες και οργάνωση

Συμπεριλάβετε ανθρώπους που επηρεάζονται, γνωρίζουν το ζήτημα ή μπορούν να ενεργοποιήσουν λύσεις. Ελέγξτε αν λείπουν ομάδες με χαμηλή θεσμική ισχύ.

Ομάδα / stakeholder	Γιατί χρειάζεται	Γνώση ή εμπειρία	Ισχύς	Πρόσκληση
			Υ/Μ/Χ	Ναι/Όχι
			Υ/Μ/Χ	Ναι/Όχι
			Υ/Μ/Χ	Ναι/Όχι
			Υ/Μ/Χ	Ναι/Όχι
			Υ/Μ/Χ	Ναι/Όχι
			Υ/Μ/Χ	Ναι/Όχι

Ρόλοι

Ρόλος	Όνομα	Κύρια ευθύνη
Υπεύθυνος/-η ζητήματος		Πλαίσιο, πόροι, αξιοποίηση αποτελεσμάτων
Συντονιστής/-τρια		Ισότιμη συμμετοχή και σταθεροί κανόνες
Καταγραφέας		Κωδικοί, διατυπώσεις, ψήφοι, αποφάσεις
Χειριστής μοντελοποίησης		Ζεύγη επιρροής και δομική απεικόνιση

Συμφωνίες πριν από την έναρξη

Θέμα	Συμφωνία
Δημοσίευση ή ανωνυμοποίηση	
Φωτογραφίες / ηχογράφηση	
Χρήση αποτελεσμάτων	
Τρόπος λήψης απόφασης	
Διάλειμμα και προσβασιμότητα	

3. Παραγωγή και αποσαφήνιση ιδεών

Ζητήστε μία σύντομη ιδέα ανά άτομο και ανά γύρο. Ο/η εισηγητής/-τρια εγκρίνει την τελική διατύπωση. Ερωτήσεις αποσαφήνισης επιτρέπονται· αντιπαράθεση και αξιολόγηση έπονται.

ID	Αρχική ιδέα	Τελική σαφής διατύπωση	Παράδειγμα / διευκρίνιση	Εισηγητής
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

Γρήγορος έλεγχος κάθε ιδέας

Ερώτηση	✓
Περιγράφει ένα μόνο εμπόδιο, παράγοντα ή επιλογή;	
Είναι κατανοητή χωρίς να γνωρίζουμε ποιος την είπε;	
Απαντά άμεσα στο κεντρικό ερώτημα;	
Διατηρεί το νόημα που ενέκρινε ο/η εισηγητής/-τρια;	

4. Ομαδοποίηση και προτεραιοποίηση

Ομαδοποιήστε ιδέες μόνο όταν έχουν ουσιαστικά παρόμοιο νόημα. Μην διαγράφετε ή συγχωνεύετε τους αρχικούς κωδικούς. Η ψηφοφορία επιλέγει τι θα εξεταστεί βαθύτερα· δεν αποδεικνύει συστημική επιρροή.

Cluster	Τίτλος	ID ιδεών	Γιατί ανήκουν μαζί
A			
B			
C			
D			
E			

Κανόνες ψηφοφορίας

Ψήφοι ανά άτομο

Όριο επιλογής για διερεύνηση επιρροών

ID	Σύντομη ιδέα	Ψήφοι	Επιλέγεται	Σχόλιο
1			Ναι / Όχι	
2			Ναι / Όχι	
3			Ναι / Όχι	
4			Ναι / Όχι	
5			Ναι / Όχι	
6			Ναι / Όχι	
7			Ναι / Όχι	
8			Ναι / Όχι	

5. Διερεύνηση σχέσεων επιρροής

Για κάθε ζεύγος χρησιμοποιήστε ακριβώς το ίδιο σχεσιακό ερώτημα: «Αν αντιμετωπιστεί ουσιαστικά η Ιδέα Α, θα βοηθήσει σημαντικά στην αντιμετώπιση της Ιδέας Β στο συγκεκριμένο πλαίσιο;» Εξετάστε και την αντίστροφη κατεύθυνση όπου χρειάζεται.

A → B	Απόφαση	Σύντομη αιτιολόγηση	Βεβαιότητα
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ
	Ναι / Όχι / Αναβολή		Υ/Μ/Χ

Ανάγνωση του χάρτη

- Βαθύτεροι οδηγοί: επηρεάζουν πολλούς άλλους παράγοντες και αξίζει να εξεταστούν πρώτοι.
- Ορατές συνέπειες: επηρεάζονται από άλλους παράγοντες και συχνά βρίσκονται ψηλότερα στον χάρτη.
- Ο χάρτης αποτυπώνει την κρίση της ομάδας· δεν αποτελεί αυτόματη απόδειξη αιτιότητας.
- Για πλήρη δομική μοντελοποίηση χρησιμοποιήστε κατάλληλο λογισμικό και έμπειρη διευκόλυνση.

Κύριοι οδηγοί που αναδείχθηκαν

6. Από τον χάρτη στη δράση

Κύριος οδηγός	Προτεινόμενη δράση	Πώς επιδρά	Αναμενόμενο αποτέλεσμα

Έλεγχος επιλογών

Κριτήριο	Ερώτηση	Απάντηση
Μόχλευση	Αντιμετωπίζει οδηγό ή μόνο σύμπτωμα;	
Εφικτότητα	Υπάρχουν αρμοδιότητα, χρόνος και πόροι;	
Δικαιοσύνη	Ποιος ωφελείται, επιβαρύνεται ή λείπει;	
Συνέργεια	Ενισχύει ή εμποδίζει άλλες δράσεις;	
Τεκμηρίωση	Ποια δεδομένα ή εμπειρία τη στηρίζουν;	

Σχέδιο εφαρμογής

Δράση	Υπεύθυνος	Εταίροι	Έναρξη / λήξη	Πόροι	Δείκτης

Ημερομηνία πρώτης ανασκόπησης

Πώς θα επιστραφούν τα αποτελέσματα στους συμμετέχοντες

Ολοκληρωμένο υποθετικό παράδειγμα

Θέμα: συμμετοχή νέων στη δίκαιη μετάβαση. Κεντρικό ερώτημα: «Ποια εμπόδια περιορίζουν ουσιαστικά τη συμμετοχή των νέων στις ευκαιρίες κατάρτισης και απασχόλησης της περιοχής;»

ID	Ιδέα	Cluster	Ψήφοι
1	Αποσπασματική ενημέρωση για ευκαιρίες	Πληροφόρηση	7
2	Μετακινήσεις προς χώρους κατάρτισης	Πρόσβαση	5
3	Προγράμματα χωρίς συμμετοχή νέων στον σχεδιασμό	Συνδιαμόρφωση	8
4	Ασύνδετες υπηρεσίες συμβουλευτικής και εργοδοτών	Συντονισμός	6
5	Έλλειψη μικρών αμειβόμενων δοκιμών εργασίας	Μετάβαση στην εργασία	6

Ενδεικτικές αποφάσεις επιρροής

Σχέση	Απόφαση	Αιτιολόγηση
3 → 1	Ναι	Με συνδιαμόρφωση, τα κανάλια και τα μηνύματα γίνονται σχετικότερα.
4 → 1	Ναι	Ο κοινός συντονισμός μειώνει την κατακερματισμένη ενημέρωση.
4 → 5	Ναι	Η σύνδεση υπηρεσιών και εργοδοτών διευκολύνει τις δοκιμές εργασίας.
2 → 3	Όχι	Η μετακίνηση δεν αρκεί από μόνη της για συμμετοχικό σχεδιασμό.

Ερμηνεία: οι ιδέες 3 και 4 λειτουργούν ως βαθύτεροι οδηγοί. Η ομάδα δεν ξεκινά μόνο με καμπάνια ενημέρωσης· δημιουργεί μόνιμη ομάδα νέων συν-σχεδιαστών και κοινό σημείο συντονισμού υπηρεσιών–εργοδοτών.

Δράση	Υπεύθυνος	Πρώτος δείκτης
Ομάδα νέων συν-σχεδιαστών	Δήμος + οργανώσεις νέων	12 ενεργά μέλη σε 2 μήνες
Κοινό ημερολόγιο ευκαιριών και παραπομπών	Κέντρο απασχόλησης	5 φορείς χρησιμοποιούν κοινή ροή
10 αμειβόμενες δοκιμές εργασίας	Επιμελητήριο + εργοδότες	10 θέσεις σε 6 μήνες

Τελικός έλεγχος και πηγές

Checklist εφαρμογής

✓	Σημείο ελέγχου	Παρατήρηση
	Η πρόκληση, τα όρια και η απόφαση είναι σαφή.	
	Το κεντρικό ερώτημα είναι ανοικτό, ουδέτερο και συγκεκριμένο.	
	Συμμετέχουν όσοι επηρεάζονται, γνωρίζουν και μπορούν να δράσουν.	
	Οι κανόνες ασφάλειας, δεδομένων και δημοσίευσης έχουν συμφωνηθεί.	
	Κάθε ιδέα έχει μοναδικό κωδικό και εγκεκριμένη διατύπωση.	
	Η αποσαφήνιση έγινε πριν από αξιολόγηση ή αντιπαράθεση.	
	Η ψηφοφορία δεν παρουσιάζεται ως απόδειξη επιρροής.	
	Το ίδιο ερώτημα επιρροής χρησιμοποιήθηκε σε όλα τα ζεύγη.	
	Οι κύριοι οδηγοί συνδέθηκαν με δράσεις, υπευθύνους και δείκτες.	
	Τα αποτελέσματα επιστρέφουν στους συμμετέχοντες για έλεγχο ακρίβειας.	